

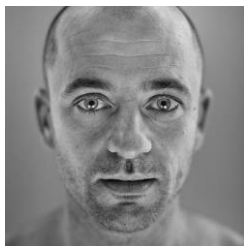

DE COWBOYTER

Dimitri Leue & Tom Schoonooghe (ill.)
Lannoo
(door Bert Wastijn)

OVER DE MAKERS

Dimitri Leue (1974) studeerde in 1996 af als meester in de Dramatische Kunsten aan het Conservatorium van Antwerpen en werkt sindsdien als acteur en regisseur voor tv, radio en theater (Vaneigens, Het Peulengaleis, Teamspirit, de Kakkewieten). Maar naast het scherm en het podium, is hij ook actief als auteur van verschillende theaterteksten en kinderboeken. In 2006 verscheen Leues boek "Even gelukkig. Over verliefden, de liefde en dan ook nog wat verdriet" (Lannoo), een verzameling van 13 verhalen over het opperste geluk en het diepste ongeluk. Andere boeken van hem zijn onder meer *Lodewijk de koningspinguin*, *Don Kyoto*, *Appartemensen* en *Didi de dodo of Ei zonder Land*. Het boek "Armandus de Zoveelste" won de Boekenpluim 2011.

Tom Schoonooghe (1973) studeerde in 1997 af als Meester in de Toegepaste Grafiek en Illustratie. Met zijn eerste prentenboek *Houd de dief!* won hij een Boekenpluim. Daarna volgden nog vele prentenboeken, en een kinderrubriek op Ketnet, waarin hij teken tips gaf. Daarnaast verzorgde Tom ook diverse campagnes voor de Vlaamse overheid, bv. over zelfmoordpreventie, met animaties, een affiche, advertenties... Schoonooghe houdt van felle potloodkleuren. Zijn illustraties zijn vrolijk, speels en hebben vaak een dubbele bodem.

KORT SAMENGEVAT

Niet alle kabouters wonen in paddenstoelen, en niet in elke paddenstoel woont een kabouter. Maar alle kabouters hebben een puntmuts. En Joppe is ook zo'n kabouter. Maar hij wil geen kabouter meer zijn, hij droomt ervan een cowboy te worden. Hij wil zijn rood gestipte puntmuts inruilen voor een echte cowboyhoed. En hij wil ook een paard. Maar kabouterpaarden, bestaan die wel? Hij probeerde een paard, een koe, een hond en een kat. Die lachen hem allemaal uit en hij heeft nog steeds geen paard. Tot hij een kuikentje ontmoet dat kan hinniken: een echt paard! Na het temmen van dit gevederde paard, heeft hij plots ook een ware cowboyhoed!

1. VOOR HET LEZEN

Teken de vreemde cowboy (of teken de kabouter)

Voor deze intro is het belangrijk om in te schatten in welke mate de kinderen bekend zijn met het fenomeen 'cowboy'. Indien dit zo is, kan het leuk zijn om te starten met een kleine tekenoefening.

Materiaal

- (Kleur)potloden
- (Klad)papier
- Teken zelf de Cowboyter na of kies een prent uit het boek (bv. de titelpagina)

Opdracht

- 1 Leg al het materiaal in het midden van de kring (of op tafel) en laat de kinderen een kleurpotlood en een blad papier nemen.
- 2 Laat de kinderen (uit hun hoofd!) een cowboy tekenen. Geef hen de tijd om ook extra accessoires te tekenen. Dit kan ofwel in stilte ofwel in overleg met andere kinderen. Dit hangt van de groep af.
- 3 Laat de kinderen (na 5 minuten) stoppen en hun tekening duidelijk voor zich leggen. Laat (enkele) kinderen de anderen vertellen wat er op hun tekening staat. Leg ook linken met elementen uit de tekening van andere kinderen.
- 4 Toon jouw tekening van *De Cowboyter* met de kabouter-cowboy. Stel enkele vragen over je tekening om te onderstrepen dat je een 'vreemde' cowboy hebt. Bv:
 - a. Wie heeft een cowboy die op die van mij lijkt?
 - b. Welke dingen heb ik anders getekend?
- 5 Ga over naar het gesprek over het boek.

Variant: Als de kinderen niet bekend zijn met het fenomeen 'cowboy', kun je starten met het laten tekenen van een kabouter. In de vergelijking kan je ook even stilstaan bij de vorm van de hoed. Kies dan misschien zelf voor een tekening waarbij de kabouter zijn 'cowboy' hoed draagt.

Tip: Indien je minder tijd hebt, kun je de tekenopdracht vervangen door een kringgesprek en aan de hand van je prent stilstaan bij het uiterlijk van een cowboy en kabouter.

bv. Hoe ziet een cowboy/kabouter eruit? Wat draagt een cowboy/kabouter? Wanneer is een cowboy/kabouter een echte cowboy/kabouter? ...

Heel wat antwoorden zijn mogelijk: cowboys dragen een hoed, ster, geweer, hebben een paard ... En kabouters dragen een pinnenmuts, baard, zijn klein ...

Gesprek over het boek

Tips bij een kringgesprek: Bij het kringgesprek maak je meestal tijd om eerst duidelijke afspraken te maken. Zo bepaal je onder andere wanneer iemand aan het woord is (praatstok, wijzen, vingers omhoog, tong uitsteken ...) en op welke manier je het gesprek afrondt. Ook wordt aan de kinderen vooraf gevraagd wat zij zouden doen als iemand zich niet aan de afspraken houdt. Zo kunnen ze zelf de consequentie bepalen bij het breken van de afspraken. Bij een vaste groep kinderen kan het goed zijn om die afspraken in het begin te maken en vast te leggen voor het hele parcours. Bij elk (kring)gesprek kun je hier dan ook naar verwijzen.

Het boek gaat over een kabouter die een cowboy wil worden, wil zijn of eigenlijk in zijn hoofd al is. Afhankelijk van de beginsituatie kan een gesprek over cowboys en kabouters gaan. Gebruik indien mogelijk hierbij de tekeningen uit de vorige oefening en de kaft van het boek en neem dit verder als vertrekpunt.

Richtvragen:

- Wat zie je allemaal op de kaft? (een kabouter, een cowboy, een paard, bergen)
- Als je door het boek bladert, wat valt de kinderen allemaal op?
- Toon de schutbladen aan de kinderen, en laat ze eens opsommen wat ze allemaal zien van kabouters. (Merk op dat op de schutbladen achteraan allemaal cowboys staan!)
- Waar zou het boek toch over gaan...

2. TIJDENS HET LEZEN

Opvallend

- Wist je al hoe het verkeerslicht werkt? Er woont een kabouter in die het licht laat verspringen. Kijk maar op pagina 4.
- Heb je Sinterklaas zien piepen op pagina 7? (En herken je Freud ook?)
- Op pagina 9 zie je aan het F(riet)kraam een van de kabouters haar puntmuts gebruiken als frietzak. Lekker!
- Op pagina 11 staat een filmaffiche afgebeeld. Herkennen de kinderen dit? De rechterprent zoomt in op het fragment van links!
- Op pagina 13 ontdek je een lieve-heers-beestje met een gestipte punthoed!
- Op pagina 24 lees je hoe de cowboyter zijn paardkuiken wil temmen. Op diezelfde pagina zie je verschillende poses. Kijk gerust samen met de kinderen welke emoties ze ervaren: boos op elkaar, blij, elkaar negeren ...

Tips

De meningen zijn verdeeld over het stoppen met voorlezen en kijken naar tekeningen of vragen stellen. Kijk hierbij (uit ervaring) goed naar je groep. Begint de aandacht te verslapen, laat ze zoeken naar de elementen uit 'opvallend'. Of stel extra vragen zoals:

- Wat heeft een kabouter allemaal nodig om een echte cowboy te worden?
- Hoe zou een paard voor de kabouter er kunnen uitzien?
- Wat denk je dat er nu nog gaat gebeuren?
- Wat staat hier op de prent?
- ...

Sta ook even stil bij het fijne spiegelen van de auteur zoals "niet alle kabouters hebben baarden... en niet alle baarden hebben kabouters". Misschien kunnen de kinderen ook zo'n zin verzinnen?

3. NA HET LEZEN

Kringgesprek over het boek (beschouwen)

Richtvragen over het verhaal

- Wat is er allemaal gebeurd met Joppe? *(Joppe wilde een cowboy worden, kon nergens een hoed en een paard vinden ... Maar hij vond wel een vriendje, het kuikenpaard en kreeg een echte cowboyhoed.)*
- Waarom wilde Joppe graag een andere hoed en een paard? *(Hij wilde graag een cowboy worden/zijn.)*
- Aan welke dieren heeft Joppe gevraagd of ze zijn paard wilden zijn? *(Varken, paard, kuiken, koe, hond, kat, geit). Waarom wilden ze zijn paard niet zijn? (Hij was te klein, kon toch geen cowboy zijn, hij werd uitgelachen.)*
- Hoe heeft Joppe dan een hoed en paard gevonden? *(Hij ontmoette het kuikenpaard die dacht dat hij een paard was en tijdens het temmen transformeerde zijn punthoed in een cowboyhoed.)*
- Hoe zou Joppe zich aan het einde van het verhaal zich voelen? *(Blij, want hij heeft een cowboyhoed en paard. Misschien mist hij zijn ouders als hij geen kabouter meer is? ...)*

Richtvragen over de illustraties

Bekijk samen met de groep de kaft en de tekeningen in het boek. Wat vinden ze van de tekening(en) (probeer de woorden mooi of lelijk te vermijden in deze fase)? Laat de kinderen nadenken wat ze van de tekening of delen van de prenten vinden. Het helpt om hen te laten omschrijven wat ze zien. Vraag welke dingen ze grappig vonden, waar ze minder blij van worden of wat ze zelf uit de tekening zouden knippen.

Verder kun je focussen op kleurgebruik en vormen.

- Welke kleuren heeft de tekenaar gebruikt? (op de kaft: rood, blauw, geel en ook groen, veel blauw en wit)
- De tekenaar heeft veel vormen gebruikt in de prenten. Overloop gerust even enkele prenten en vraag de kinderen welke vormen ze allemaal zien. (Opvallend is bijvoorbeeld de driehoek die de kabouters op hun hoofd dragen.) Maar ook de vierkanten (die de illustrator ook als soort stripvorm gaat interpreteren soms, zijn opvallend.)
- De dieren en planten zijn redelijk realistisch afgebeeld, maar de figuren zijn nogal lang en slungelig. Vinden ze dit grappig, gek, ...?
- Hebben de kinderen de tekeningen in vakjes gezien? Hoe hebben de kinderen dat ervaren? Wat vinden ze daarvan? Het zijn precies maar stukjes van prenten. Moet je de rest er dan zelf bij verzinnen?

Kringgesprek over worden wie/wat je wil

Het boek gaat over een kabouter die een cowboy wil zijn en eigenlijk in zijn hoofd al is.

Richtvragen:

- Kan een kabouter ook cowboy zijn? (ja/nee) → Vraag hierbij telkens aan de kinderen een goede motivatie.
- Hoe komt het dat de andere dieren met hem lachen? (*Ze vinden niet dat een kabouter een cowboy kan zijn.*) Wat vinden de kinderen hiervan? Dat de andere dieren Joppe uitlachen met zijn droom?
- Wat zouden de kinderen doen als een vriend(in) plots zou zeggen dat hij/zij een cowboy zou willen zijn? En waarom?
- Hebben de kinderen al ooit iets willen zijn? Hoe hebben ze dat dan gedaan?
- Wat willen ze graag zelf zijn?

Je zelfportret

Kinderen moeten 'niet worden', want ze zijn al iets. Toch is het leuk om te dromen van iets anders: een superheld, een echte pokémontrainer ... In deze opdracht gaan ze nadenken wie of wat ze willen zijn. Net als Joppe een cowboy wil zijn.

Materiaal

- (Kleur)potloden
- (Klad)papier

Opdracht

- 1 Leg al het materiaal in het midden van de kring (of op tafel) en laat de kinderen een kleurpotlood en een blad papier nemen.
- 2 Laat de kinderen even de tijd om na te denken wie of wat ze willen zijn. Als je voorbeelden geeft, probeer er zoveel mogelijk te geven (niet enkel prins of prinses). Dit zou ervoor kunnen zorgen dat alle meisjes prinsessen zouden willen tekenen. Er is geen 'goed, beter, best of fout'. Elke tekening is goed.
- 3 Laat de kinderen tekenen wie ze willen zijn. Dat hoeft niet enkel een gezicht te zijn, maar mag ook een tafereel zijn.
- 4 Als de tijd bijna om is, kun je even terugkoppelen in groep over wat de kinderen allemaal willen zijn. Als dit voor de groep minder werkbaar is (grootte, omgeving), is het tussentijds voldoende vragen stellen aan alle kinderen individueel ook leuk.

Tip: Nabespreken (ook inhoudelijk) lukt met kinderen vaak makkelijker als ze met iets bezig zijn. Je kunt ook inhoudelijke vragen stellen terwijl ze aan het tekenen zijn.

ANDERE LEESTIPS

- Kabouter Korsakov / Philip Maes, Koen Brandt, Emma Thyssen (ill.) (Het Geluidshuis, 2015)
- Billy en de bizon / Catharina Valckx, Catharina Valckx (ill.) (Gottmer, 2012)
- Ik ben klein / Elwina de Ruiter, Marielle Bonenkamp (ill.) (Clavis, 2005)
- Bo is geen varken / Geert De Kockere, Tineke Van Hemeldonck (ill.) (Oogappel, 2014)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren. Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.